

Stockholms-Gillet

Gille-Tidender Årgång 23 Nummer 2 2018

Stockholms-Gillet Vårgille 2018 samt årsmöte äger rum

*tisdagen den 15 maj kl 17.30 på Stora
Skuggans Wårdshus, Stora Skuggans Väg 12 A*

Årsmöte

Programmet för dagen inleds som sig bör med Stockholms-Gillet årsmöte för 2018, med alla ärenden som är påbjudna vid ett sådant. Handlingarna – dagordningen, styrelsens verksamhetsberättelse samt den ekonomiska rapporten – kan läsas på Gillets hemsida. Dokumenten kommer också att finnas tillgängliga för läsning på plats.

Föredrag

Slottsfogde Magnus Andersson, som sedan 2016 leder Djurgårdsförvaltningen, talar över ämnet "Kungliga Djurgården – igår, idag och i framtiden". Magnus Andersson beskriver sig själv som historieintresserad ekonom och har en lång bakgrund som kommunal stadsbyggare i Stockholm och i Botkyrka. Han författade inför kulturhuvudstadsåret 1998 boken *Stockholms årsringar*.

Middag

Efter årsmöte och föredrag följer en två-

Djurgården i vår hjärtan? SvDs fotograf John Kjellström fotograferade ballongförsäljaren utanför Skansens entré den 30 mars 1956. Stockholmskällan, Fotonummer SvD 37027.

rätters middag. Den består av en förrätt, Wårdshusets specialitet, rökt kungalamm från Stora Skuggan med pepparrot, äpple, machésallad samt krutong på friterad potatis. Huvudrätten är örtbakad kycklinglårfile med Vesterhavssost, rostade vårprimörer, rökt morot och persiljegremolata.

Ramlösa eller lättöl ingår i priset. Mellan- eller starköl, snaps, vin och kaffe kan köpas på plats. Betalning antingen med kort eller kontanter.

Gästfriheten fortsätter!

Vid de senaste gillena har medlemmarna haft möjlighet att bjuda med sig någon gäst, hustru eller make, sambo eller särbo, granne eller god vän. Det är ett välkommet inslag i vår krets vid gillena, och kanske kan bland gästerna finnas något presumtivt gillesyskon.

Anmälan

Anmälan till Värgillet sker genom att sätta in 450 kronor (för gäst 500 kronor) på Stockholms-Gillet pluskonto 1381-3, så att den är Gillet tillhanda senast fredagen den 4 maj. Ange avsändare och telefonnummer samt eventuella dietrestriktioner. Munkskänkens (Katarina Leijonhufvud) mobilnummer är 0708-401 602 ochintendentens (Thomas Johansson) 0703-468 189. Nuförtiden har Gillet också Swish 123 400 22 34.

Stora skuggans Wårdshus

Hur åker jag?

Bäst är att ta T-bana till Universitetet och promenera österut, tvärs genom campusområdet, och bort till Stora Skuggan. Det tar ungefär en kvart.

Vad ska gälla för medlemskap i Gillet?

Medlemsantalet i Gillet minskar och förra årets rekryteringskampanj gav magert resultat. Rådet har därför funderat på andra möjligheter att öka medlemsantalet utan att inkräkta på Gillets historiska arv, syfte och "själ". Flera förslag har diskuterats och kanske finns det anledning att återkomma till några av dessa. Rådet har emellertid beslutat att nu lägga fram ett förslag på stadgeändring, som skulle ge en liten möjlighet att utöka medlemskretsen men ändå behålla kravet på att en medlem ska ha en stark anknytning till Stockholms. Förslaget är att § 4:1. skulle få följande lydelse: "Till medlem i Gillet kan antas myndig och välfrejdad man eller kvinna, som är född *eller upp vuxen* i Stockholm stad". Häri genom skulle den som inte är född i Stockholm men som har vuxit upp och gått i skola här kunna antas till medlem. Frågan om anknytningen är tillräcklig får prövas av rådet, som ju redan har att bevilja eller avslå medlemskap. Fundera på vad ni tycker om förslaget. Det kan erinras om

att stadgeändringar kräver likalydande beslut av två tredjedelar av de närvarande vid två efter varandra kommande årsmöten.

Richard Ljungquist, ålderman

Julmarknad i orostider

I det ymniga utbudet vid årets bokrea hittade jag en bilderbok om beredskapsåren 1939–1945. Enligt författaren Peter Mondie skulle den utgöra ett illustrerat tidsdokument och skildra en tid som många äldre fortfarande minns. I kapitlet "Mörklägning" dyker det upp en helsidesbild av Stortorget i juletid. Bildtexten lyder: "Stockholmsgillets julmarknad utanför Börshuset i december 1939 var inte som vanligt. Hela staden var mörklägd, men julgranen hade förstås belysning och spred ett svagt sken över torgstånden".

När man ser på de torgstånd som man hade för snart 80 år sedan kan man konstatera att åren går men Gillets julmarknad inte bara består utan också hängt med sin tid. Jämför man det gytter av mycket enkla, närmast kåkstadslänkande,

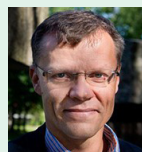
Kungl. Djurgården igår och idag

Kungliga Djurgården i Stockholm har ägts eller disponerats av den svenske regenten sedan mitten av 1400-talet. Johan III inrättade 1579 en liten djurgård, som expanderades kraftigt av den ekonomiskt sinnade jaktentusiasten Karl XI. Med början 1680 sattes ett staket upp, mer än 2 mil långt, runt hela den Kungliga Djurgården för att hålla hjortar och rådjur inom hägn och rovdjur och tjuvskyt-tar utanför. En stor stab av uppsyningsmän, grindvaktare och jägmästare tillsattes för att hålla jaktområdet och stängslet i skick. Under 1700-talet minskade jaktintresset hos de kungliga. Men den kungliga dispositionsrätten stadfästes 1810 i en uppgörelse mellan kung och riksdag. Efter 1829 slutade hovet att underhålla stängslet och kvarvarande hjortar, som var det huvudsakliga bytet, rymdes i ett mindre hägn, Hjorthagen. 1890 flyttades de kungliga hjortarna till Gripsholm. Under 1800-talet blev Djurgården en tummelplats för militären.

Området inkorporerades i Stockholm 1868 och är sedan 1995 en del av Nationalstadsparken. *Södra Djurgården* består av ön och stadsdelen Djurgården, grönområdena i stadsdelen

Ladugårdsgärdet samt ögruppen Fjärderholmarna. *Norra Djurgården* omfattar parkdelarna i området mellan Brunnsviken, Älks-tan, Lilla Värtan och Lidingövägen. Gränsen mellan Norra och Södra Djurgården är oklar. Enligt Stockholms stadsbyggnadskontor går den mitt i Djurgårdsbrunnsviken och Djurgårdsbrunnskanalen. Kungliga Djurgårdens Förvaltning har en annan definition: Södra Djurgården inkluderar även Ladugårdsgärdet upp till Lindarängsvägen.

För skötseln svarar Kungliga Djurgårdens Förvaltning, vars ekonomi helt vilar på Djurgårdens egna intäkter. Dessa får bara användas för Djurgårdens ”förbättrande och förskönande” och gör driften oberoende av såväl kungliga medel som skattepengar. Djurgårdsförvaltningen är en del av Kungl. Hovstaterna och leds under ståthållaren av en slottsfogde. Han heter sedan 2016 *Magnus Andersson*, som ihop med 30-40 kollegor arbetar vidare för områdets fortsatta utveckling – för stockholmare och besökare.

Slottsfogde Magnus Andersson

bodar som man hade då med de arkitektritade små byggnader som man nu kan se på Stortorget är det slående hur julmarknadens estetik har utvecklats mot en enhetlig, och därmed mera harmonisk, yttre form, vilket med stor sannolikhet har bidragit till den ständigt ökade popularitet som marknaden åtnjuter.

Sten Selander, skrivare

Gilletts ekonomi

I årets resultat- och balansräkning, vilken finns presenterad på Stockholms-Gilletts hemsida, framgår att Stockholms-Gilletts ekonomi är tillfredsställande. Resultatet från 2017 års verksamhet genererade ett överskott på 194 664 kronor som har överförts i ny räkning. I år har det inte gjorts några nya avsättningar till bodar och stipendier

i bokslutet, men kapitalet har påverkats av utdelade stipendier på 105 000 kronor samt återförda stipendieavsättningar på 30 000 kronor. Överskottet kommer från julmarknaden.

Då de flesta bodar behöver bytas ut eller repareras har det under året köpts in två nya bodar och två äldre bodar har reparerats. Det är något som kommer att ske regelbundet i flera år framöver och därför är det av största vikt för Stockholms-Gillet att ha en god ekonomi.

Nya medlemmar i Stockholms-Gillet

Anders Grönwall, Claes Hedhammar, Jörgen Hultgren och Erik Åhlberg önskas hjärtligt välkomna i vår krets och vi hoppas att medlemskapet i Gillet ska bli stimulerande och roligt!

Åldermannens svanesång

Detta blir min sista artikel i Gille-Tidender som ålderman. Efter drygt 20 år i rådet, varav nio år som skrivare, tre år som vice ålderman och sex år som ålderman, har jag kommit fram till att det är hög tid att en ny kraft tar över.

När jag ser tillbaka på mina år som ålderman konstaterar jag att det faktiskt har hänt en hel del. Den största händelsen var 100-årsjubileet, som manifesterades med en läsvärd jubileumsskrift, ett intressant seminarium i Börshuset och en festlig galamiddag på Nobelterrassen.

Mindre roliga var de två striderna med stadens företrädare om starttiderna för julmarknaderna, den första 2012 och den andra nu i höstas, låt vara att vi lyckades få gehör för våra argument bägge gångerna. Glädjande nog har vår julmarknad utnämnts till en av Europas bästa – den är en verklig turistattraktion! Glädjande är också att avkastningen från julmarknaden har varit så stor att vi kunnat fortsätta med att dela ut stipendier till fromma för forskningen om stadens historia och utveckling. Tänk så många fina projekt Gillet har kunnat ge ekonomiskt stöd genom åren!

Det är också tillfredsställande att vi kunnat fortsätta att ge ut en läsvärd matrikel. Våra gillen har hela tiden hållit hög kvalitet, när det gäller såväl programpunkter som gastronomi. Den sällskapliga samvaron vid gillena har utvecklats positivt; det är hög stämning och deltagarna förefaller verkligen trivas i kretsen av andra stockholmare. Möjligheten

att ibland kunna ta med sig en gäst till gillena är en trevlig nyordning.

Ingenting skulle fungera för en ålderman utan ett bra stöd från intendenten, under min tid först Urban Schwalbe och sedan Thomas Johansson. Rådets ledamöter är också viktiga. Utan att nämna några namn framför jag mitt djupt kända tack till dem.

Mitt sista budskap som ålderman är detta. Stor-Stockholm växer. Antalet innevanare ökar kraftigt och stadens tillväxt ligger i Europatopp. Staden måste utvecklas på olika sätt. Bättre infrastruktur behövs och fler bostäder. Vissa förändringar i stadsbilden måste accepteras. Men en del ingrepp väcker befogat motstånd. Byggherrar och politiker prioriterar prestigebyggen och kommersiella fastigheter. Grönområden naggas i kanten och parkernas skötsel eftersätts. Gillets engagemang för stadens skönhetsvärden får därför inte mattas!

Jag hoppas att få se många Gillemedlemmar vid Vårgillet, som äger rum på ett ställe som ligger mig varmt om hjärtat, född och upp vuxen på Djurgården som jag är! Avslutningsvis vill jag också på detta sätt framföra mitt tack till er alla, Gillesystrar och Gillebröder, för de gångna åren.

*Richard Ljungqvist,
ålderman*

Höstgillet kommer att äga rum på Odd Fellow den 31 oktober!

Gille-Kontakt!

Telefon kansliet 08-411 26 48 • Intendent: Thomas Johansson 0703-468 189
Epost: stockholmsgillet@telia.com • Webb: www.stortorgetsjulmarknad.com
Redaktör för Gille-Tidender: Hans De Geer